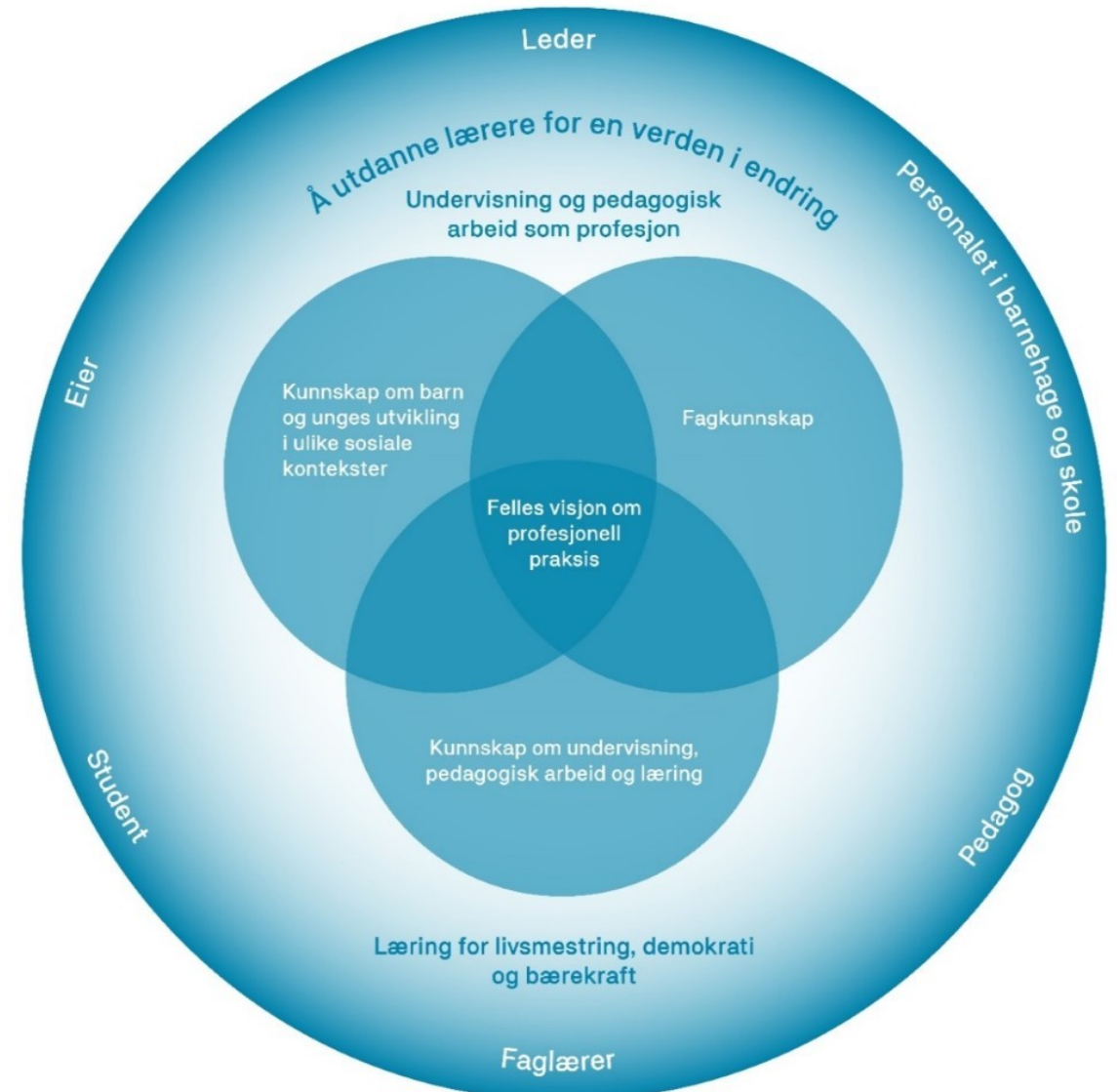

Partnerskap for kvalitet i lærerutdanningene

Anbefalinger fra
Faglig råd for Lærerutdanning 2025
Tine S. Prøitz

Nettverk for universitets- og
lærerutdanningsskoler 0202.21

Nasjonalt Forum for Lærerutdanning og Profesjonsutvikling NFLP

- I 2018 opprettet regjeringen to nye fora:
 - et partssammensatt *Nasjonalt forum for lærerutdanning og profesjonsutvikling (NFLP)*
 - et ekspertorgan kalt **Faglig råd for Lærerutdanning 2025 (FR-LU)**
- Forumet skal dekke alle lærerutdanningene, fra barnehage til videregående skole.
- Nasjonal arena der nasjonale myndigheter, utdanningsinstitusjoner, og skoleeiere, ledere og lærere i barnehage og skole diskuterer og deltar i utviklingen av lærerutdanningene sammen.
- Utgangspunkt i den nasjonale strategien Lærerutdanning 2025.

Faglig råd for lærerutdanning FR-LU

Mandat fastsatt av Kunnskapsdepartementet 07.06.2018:

Rådet skal utarbeide faglig funderte analyser og anbefalinger til bruk i oppfølgingen av den nasjonale strategien Lærerutdanning 2025.

- Rådet rapporterer til Kunnskapsdepartementet
- Analyser og anbefalinger i konkrete saker skal forelegges Nasjonalt Forum for Lærerutdanning og Profesjonsutvikling (NFLP) før sakene eventuelt følges opp av rette instanser.
- NFLP kan anbefale departementet å gi utredningsoppdrag til Faglig råd knyttet til oppfølgingen av strategien.
- Rådet fungerer til 31.12.2025, med mulighet for forlengelse ved behov.

Medlemmer

Rådets medlemmer:

Tine Sophie Prøitz, professor USN (leder)

Ane Krogseter Aarre, lektor, assisterende rektor Persbråten
VGS

Mimi Bjerkestrand, direktør, Etat for barnehage Bergen
kommune

Bjørn Håvard Bjørklund, Kommunalsjef oppvekst, Bømlo
kommune

Knut Steinar Engelsen, professor, Høgskulen på Vestlandet

Henning Fjørtoft, førsteamanuensis, NTNU

Marius Larsen, Daglig leder Mølleplassen Kanvas
barnehage

Andreas Lund, professor, UiO

Joakim Olsson, student på GLU 5-10, HiVo

Elin Reikerås, professor og leder av Filiorum, UiS

Siw Skrøvset, dosent, UiT

Mette Tollefsrud, førstelektor, OsloMet

FR-LU styrke og bidrag ligger i sammensetningen av medlemmer med ulike, men like viktige ekspertkompetanser som samlet vil kunne gi et solid faglig grunnlag for utvikling av utredninger og råd.

Oppdrag til Faglig råd for lærerutdanning

Målet med oppdraget er å støtte utviklingen av partnerskap på en slik måte at alle aktørene styrker sin innsats og forpliktelse

Oppdraget er tredelt og omfatter:

- 1) **Beskrive status** for organiseringen av lærerutdanningsbarnehager og lærerutdanningsskoler for de ulike aktørene i sektoren i dag, herunder hvordan ordningene er regulert i lov og forskrift og tildelingsbrev
- 2) **Vurdere behovet** for å forskriftsfeste overordnet ansvar, roller og oppgaver i partnerskapene og **komme med anbefalinger** om eventuelt innhold i forskrifter. Bruk av andre styringsdokumenter som rundskriv/tildelingsbrev kan også vurderes
- 3) **Foreslå overordnede prinsipper** for partnerskap i form av en veileder, håndbok eller ressursnettsider

Svar på oppdrag om partnerskap

<https://nettsteder.regjeringen.no/frlu/partnerskapilærerutdanningene/>

Kunnskapsgrunnlaget

1. Samtidshistorisk gjennomgang av fremveksten av partnerskap, styringsdokumenter og eksisterende forskning
2. Nasjonal kartlegging i lærerutdanningene av arbeid med lærerutdanningsbarnehager og –skoler i Norge
3. Presentasjon av et utvalg prototyper på i lærerutdanningsbarnehager og –skoler
4. Et analytisk rammeverk med kvalitetsfaktorer som Rådet ser som viktig for realisering av partnerskap
5. Gjennomgang av partnerskapsavtaler
6. Dialogmøter med skoleeiere og skoleledere

Kunnskapsgrunnlaget - oppsummert

- Partnerskapene integrerer tradisjonelle samarbeidsaktiviteter i utdanningene med nyere orienteringer for samarbeid om for eksempel FoU, PhD-utdanning og “tredje rom”-aktiviteter
- Utfordrer tradisjonelle skillelinjer mellom teori og praksis og skillelinjer mellom det erfaringsbaserte og det forskningsbaserte i lærerutdanning
- Partnerskap bryter også med formelle, kulturelle og organisatoriske strukturer i utdanningssystemet vårt
- Kunnskapsgrunnlaget viser at det er store variasjoner mellom partnerskapene i LU både når det gjelder innhold og struktur
- For å kunne løse utfordringer er det nødvendig å avveie de involvertes behov, interesser og arbeidssituasjon

Lov, forskrift og nasjonale retningslinjer i dag

- Det er per i dag ikke nedfelt noe særskilt i lov eller forskrift om partnerskap mellom lærerutdanningsinstitusjoner og barnehage- og skoleeiere eller barnehager og skoler.
 - Fremveksten av lærerutdanningsbarnehager og -skoler baserer seg på at det inngås avtaler lokalt mellom lærerutdanninger og barnehage- og skoleeiere eller barnehager og skoler.
 - Innholdet i disse avtalene varierer i hva de regulerer, og hvordan.
 - Unntak, de nasjonale retningslinjene for lektorutdanning for trinn 8-13 omtaler partnerskap inngående.
- Pågående politiske prosesser på utdanningsområdet viser en generell oppfatning om at det er et behov for å styre UH-sektoren og skolesektoren på en annen og mindre detaljert måte enn i dag
 - (f.eks. Universitets- og høyskolelovutvalget, Opplæringslovutvalget og arbeid med st.meld. om styringspolitikk for statlige universitet og høyskoler).

Begrepene lærerutdanningsbarnehage og -skole

Lærerutdanningsbarnehager og -skoler

1) kunnskapsutvikling og -deling, 2) utvikling av lærerutdanningen gjennom nye former for aktørskap, 3) praksisopplæring

Avtaler om praksisskole/-barnehage, kan også omfatte f.eks. veiledning av nyutdannede, profesjonsutvikling, FoU mm.

Barnehager og skoler med samarbeidsavtaler

Avtaler om oppgaver og tiltak, men uten praksisopplæring

Barnehager og skoler med variert og sporadisk kontakt med LU.

- Bred tilnærming som bygger på en erkjennelse om at dette er et felt i sterk utvikling - partnerskap
- Utforskende tilnærming
- Partnerskap i form av lærerutdanningsbarnehager og -skoler er noe kvalitativt annet enn rene praksisbarnehager og -skoler.

Prinsipper for arbeid med partnerskap

Rådet mener at partnerskapene må organiseres og innrettes på en måte som sikrer nytenking og at barn, unge og studenter får et likeverdig tilbud av høy kvalitet i barnehage, skole og lærerutdanning.

Rådet har samlet seg om noen prinsipper for partnerskap som bør gjelde uavhengig av spørsmålet om forskriftsfesting:

- studentens rett til utdanning av høy kvalitet må være sikret
- målet om profesjonsutvikling og utdanningskvalitet må gjelde alle
- partnerskapene må være bygget på likeverdighet mellom partene
- partnerskapene må ha felles mål, avklarte forventninger og god kommunikasjon
- lokalt handlingsrom må ivaretas
- finansieringen må være forutsigbar.

Rådets vurderinger

- Rådet har vært opptatt av å sikre rettferdighet og likeverdighet i barnehage-, skole- og utdanningstilbud.
- Rådet har vært opptatt av å sikre autonomi og lokal handlefrihet. Dette er viktig for å utvikle solide «tredje-rom»-samarbeid.
- Rådet har vært opptatt av at kunnskap og erfaringer skal komme flere til gode.
- Forskriftsfesting av forventninger om partnerskapsdannelser kan:
 - gi bedre kontinuitet i arbeidet med partnerskap enn hva kortsiktige satsinger kan gi.
 - bidra til å gi en mer forutsigbar finansiering.
 - være et formålstjenlig virkemiddel for å oppnå større grad av likhet og redusere uintenderte forskjeller mellom lærerutdanningene.
 - gi en tydeligere anerkjennelse av praksisfeltets kunnskap og kompetanse som en vesentlig del av lærerutdanningene.

Rådets anbefaling om forskriftsfesting

- Overordnede og generelle forventninger om partnerskapsdannelser med barnehage- og skoleeiere blir tydeliggjort i lærerutdanningenes rammeplaner og i rettslige dokumenter for barnehage- og skoleeiere. (forplikte alle parter ikke bare lærerutdanningene)
- Forventningene om partnerskapsdannelse knyttes til institusjonenes ordinære kjerneoppgaver i allerede eksisterende regelverk. (partene skal bringe inn det de er best på)
- Rammene for partnerskapene konkretiseres i de nasjonale retningslinjene for alle lærerutdanningene slik at fleksibilitet og eierskap ivaretas. (sikre likhet i alle lærerutdanninger)

I tillegg mener Rådet

Målet med partnerskapene er ambisiøse og krever en kompleks tilnærming i form av flere virkemidler. Regulering alene løser ikke utfordringene med partnerskap. Rådet anbefaler derfor i tillegg å støtte arbeidet med partnerskap gjennom:

- Utvikling av en solid kunnskapsbase som understreker betydningen av partnerskap, og som sikrer en bærekraftig videreutvikling av kvalitet i lærerutdanning og læreryrket.
- En kombinasjon av langsiktige og kortsiktige økonomiske tiltak som kan bidra til forutsigbarhet og likeverdighet
- Støtte og veiledningstiltak blant annet med tanke på avtaleinngåelser og erfarings- og kunnskapsdeling.

Videre politisk prosess

- Rådet har oversendt sine rapporter og anbefalinger til Kunnskapsdepartementet, regjeringen og forumet for politisk behandling.
- Rådet skal presentere anbefalingene i det neste møtet i forumet. Tidspunkt for dette er ikke fastsatt foreløpig.
- Faglig råd skal holde en digital konferanse om partnerskap 21.04.21

Mulige spørsmål for videre diskusjon

- Hva er de viktigste og mest aktuelle temaene når det gjelder partnerskap i dag?
- Hva er de viktigste tiltakene for støtte til videre partnerskapsutvikling i dag?